

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

17 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Iurie DIACONU
Ion GUZUN
Victor BOICO

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de avocatul Sergiu Tica în numele inculpatului și de inculpatul Prisacari Anatolie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 19 iulie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 decembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe

PRISACARI Anatolie XXXXXX *născut la
xx xxxxx xxxx în r-nul XXXXXX, domiciliat în s.
XXXXXXXX, r-nul XXXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.06.2019 – 19.07.2019;

Instanța de apel: 15.08.2019 – 02.12.2020;

Instanța de recurs: 23.02.2021 – 17.05.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 19 iulie 2019, inculpatul Prisacari Anatolie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal, la 7 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip *semiînchis*, începând din 19 iulie 2019, cu includerea în termenul de pedeapsă a timpului aflării în arest preventiv de la 02 martie 2019 până la 19 iulie 2019.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului Prisacari Anatolie în beneficiul statului suma de 4044 lei, cu titlul de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că *Prisacari Anatolie* la data de 10.02.2018, *aproximativ la orele 22:00, aflându-se la*

domiciliul său din s. XXXXXXXX, r-nul XXXXXXXX împreună cu minora XXXXXX XXXXXX, fiica vitregă, în momentul în care ea dormea, profitând de faptul că în casă nu se afla mai mult nimeni, a intrat în cameră și urmărind scopul satisfacerii poștei sexuale, s-a culcat peste ea immobilizând-o și aplicând forța fizică, manifestată prin strângerea și ținerea strâns a mâinilor, precum și forța psihică manifestată prin amenințarea cu răfuială fizică, a dezbrăcat-o forțat de haine și a întreținut un raport sexual forțat în formă obișnuită.

Organul de urmărire penală, a calificat acțiunile lui Prisacari Anatolie în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca viol, adică raportul sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra, ori de a-și exprima voința, a persoanei care se afla în grija, sub ocrotirea, protecția și educarea făptuitorului.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, instanța a conchis asupra altei calificări a faptei comise de Prisacari Anatolie, ce se subscie art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal, ca viol, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei sau profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra ori de a-și exprima voința, săvârșit asupra unui membru de familie.

În sensul vizat, instanța de fond citând prevederile art. 133¹ lit. b), 134 alin. (3) Cod penal, cât și prevederile art. 45 alin. (3) Codul Familiei a notat că Prisăcari Anatolie este căsătorit cu XXXXXX XXXXXX de 8 ani, iar partea vătămată minoră – XXXXXX XXXXXX este fiica lui XXXXXX XXXXXX, respectiv Prisacari Anatolie este în relații de afinitate cu partea vătămată XXXXXX XXXXXX.

În același context, instanța de fond a menționat că pentru realizarea circumstanței agravante, prevăzute la art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal și anume „*violul persoanei care se află în grija, sub ocrotirea, educarea făptuitorului*” este necesar ca între făptuitor și victimă să existe, la momentul săvârșirii faptei, un raport special – victima trebuie să se afle în grija făptuitorului, atunci când aceasta are obligația contractuală sau morală, să acorde victimei asistența socială, ori în virtutea relațiilor de rudenie, are îndatorirea legală să îngrijească victima. Îngrijirea presupune obligația de a acorda ajutor și asistența curentă victimei aflate în nevoie datorită vârstei, stării de sănătate, absenței persoanelor care au această obligație potrivit legii etc. Victima se află sub ocrotirea făptuitorului atunci când aceasta are calitatea de tutore sau de curator în raport cu victima, sau când făptuitorul și-a asumat în fapt sarcina de a ocroti un minor. Victima se află la educarea făptuitorului atunci când acesta face parte din rândul cadrelor didactice sau al personalului pedagogic, fie că este o persoană angajată de către părinții victimei, pentru educarea și instruirea acesteia.

Instanța de fond a mai indicat că, deși în cadrul cercetării judecătorești s-au

stabilit unele erori procedurale în partea ce ține de lipsa semnăturii pedagogului/psihologului în procesul- verbal de audiere a părții vătămate minore Xxxxx X. din 02.03.2019 și 04.03.2019 în cadrul urmăririi penale, aceste erori nu afectează însăși esența cauzei, în situația în care potrivit declarațiilor părții vătămate Xxxxx X., a martorului Xxxxxxx X. și Xxxxxxx X., date în ședința de judecată, rezultă că pedagogul/psihologul a participat la această acțiune procedurală.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura r-nului Sîngerei, Alexandru Gordilă care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Prisacari Anatolie să fie condamnat în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal la 20 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, deoarece partea vătămată Xxxxxxx Xxxxxxx se afla anume în grija tatălui vitreg Prisacari Anatolie, în condițiile în care mama victimei Xxxxxxx Xxxxxxx se afla peste hotare la momentul comiterii infracțiunii.

Acuzatorul a mai indicat că, instanța nu s-a expus privitor la un alt element incriminat inculpatului, anume violul, adică raportul sexual *săvârșit prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori a-și exprima voința, a persoanei care se afla sub protecția făptuitorului*. Or, acuzarea a incriminat inculpatului acest element, constatând că minora Xxxxxxx Xxxxx la momentul comiterii infracțiunii beneficia de protecția tatălui vitreg.

3.2. Inculpatul Prisacari Anatoliei, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat, pe motiv că nu există faptul infracțiunii.

În susținerea cerințelor înaintate, inculpatul a motivat că instanța de fond neîntemeiat a respins toate cererile și demersurile înaintate de apărare, și nici nu s-a expus în privința lor, iar organul de urmărire penală și instanța de judecată au comis mai multe erori de fapt și de drept, despre ce a menționat și în ședința instanței de fond.

A indicat că, audierea părții vătămate minore Xxxxxxx Xxxxx, la 02.03.2019 și 04.03.2019, a avut loc în lipsa pedagogului, precum și în prezența persoanelor care nu puteau fi recunoscuți în calitate de reprezentanți legali la momentul depunerii plângerii din 02.03.2019, or, Xxxxxxx Xxxxx sau Xxxxx Xxxxx nu puteau fi reprezentanți legali, urmând a fi desemnat un reprezentant din cadrul DASPF.

Totodată, inculpatul a menționat că, la momentul reținerii din 02.03.2019 și aducerii la IP Sîngerei, nu era pornită urmărirea penală în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Instanța de fond nu a ținut cont de declarațiile părții vătămate Xxxxxxx Xxxxxxx depuse în fața instanței de fond, din care reiese că nu a fost violată, că la

data de 10.02.2018, pe la orele 22:00, partea vătămată a dormit pe un pat cu fratele Xxxxxx, iar pe patul de alături dormea Xxxx Xxxxxx, că partea vătămată a depus plângerea cu scopul de a se răzbuna.

La fel, inculpatul a menționat că, nu au fost luate în calcul declarațiile martorilor Xxxxxx Xxxxxx, Xxxxxxx, Xxxx Xxxxx și Victor, precum și declarațiile inculpatului, la baza sentinței de condamnare fiind puse doar declarațiile martorilor Xxxx Xxxxx, Xxxxxxxx Xxxxx și Xxxxxx

3.3. Avocatul Sergiu Tica în interesele inculpatului Prisacari Anatolie, prin care a solicitat casarea integrală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Prisacari Anatolie să fie achitat, deoarece nu există faptul infracțiunii și trecerea în contul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 4 044 lei, deoarece încasarea acestora din contul inculpatului este vădit neîntemeiată.

În expunerea dezacordului cu sentința, avocatul a invocat că:

- Prisacari Anatolie a fost reținut de facto în condițiile prevederilor art.166, 167 Cod de procedură penală, de către angajații de poliție a IP Sîngerei la 02.03.2019, ora 16:30, la domiciliul său din com. Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxx, astfel fiind comise erori de fapt și de drept la întocmirea procesului-verbal de reținere de către OUP al SUP al IP Sîngerei, Sergiu Grițcu, deoarece nu este indicat de cine anume a fost reținut și în baza cărui temei legal, iar procesul-verbal de reținere nu a fost comunicat lui Prisacari Anatolie;

- cererea cet. Xxxxxxxx Xxxxxx din 01.03.2019, înregistrată în R-2 al IP Sîngerei, la nr. 858 din 02.03.2019, primită de polițistul de serviciu Radu Cîrimpei, este adresată către S. Mihaliuc, însă nu a fost trecută pe R-1 al IP Sîngerei;

- raportul IPC S. Bălățescu precum că din informația operativă el a stabilit, că cet. Anatolie Prisacari a comis un act de viol în iarna anului 2018 asupra fiicei vitrege Xxxxxxx Xxxxx, a fost întocmit în lipsa unor materiale, fiind lipsit de suport juridic, nefondat, declarativ și ilegal;

- la 02.03.2019 a fost audiată Xxxxxx Xxxxxx fără a fi indicată calitatea procesuală a persoanei, iar psihologul Lilia Petrov nu a semnat întru confirmarea faptului participării, or, aproximativ pe la sfârșitul lunii februarie 2019, psihologul Lilia Petrov nu mai activa pe teritoriul r-nului Sîngerei;

- Xxxxxxxx Xxxxxx a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal al Xxxxxx Xxxx la data de 02.03.2019, deși ultima la această dată nu avea careva calitate procesuală, iar contrar prevederilor art. 78 alin. (6) pct. 1) Cod de procedură penală, Xxxxxxxx Xxxxxx nu este rudă cu Xxxxxxxx Xxxxx, motiv pentru care, în calitate de reprezentant legal urma să fie recunoscut un asistent social din cadrul DASPF;

- Prisacari Anatolie a fost reținut de facto la 02.03.2019 ora 16:30, adică până la depunerea plângerii de către Xxxxxxxx Xxxxx la 02.03.2019 ora 17:40,

precum și până la pornirea urmăririi penale la 02.03.2019 ora 18:20;

- la 02.03.2019 partea vătămată XXXXXXXX XXXXX a depus o altă cerere la IP Sîngerei, unde relatează că a mințit și la 10.02.2018 nu a fost violată de tatăl ei vitreg Anatolie Prisacari, iar Organul de Urmărire Penală, urma să audieze suplimentar partea vătămată, să efectueze o evaluare psihologică a portretului socio-emotiv a lui XXXXXXXX XXXXXXX;

- partea apărării a recepționat copia rechizitoriului târziu;

- declarațiile martorului XXXXXXXX XXXXXXX nu probează faptele descrise în ordonanța de punere sub învinuire;

- martorii XXXXXXXX XXXXXXXX, XXXXX XXXXXXX și XXXXXXXX XXXXXXX au confirmat că XXXXXXXX XXXXX a depus declarații false;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 decembrie 2020, apelurile declarate de inculpatul Prisacari Anatolie și de avocatul acestuia – Sergiu Tica, au fost respinse, ca fiind nefondate, apelul declarat de procuror a fost admis, *casată sentința în latura penală*, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Prisacari Anatolie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, la închisoare pe un termen de 15 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 02 decembrie 2020, cu includerea în termenul de pedeapsă a timpului aflării în arest preventiv de la 02 martie 2019 până la 02 decembrie 2020.

S-a admis plângerea inculpatului Prisacari Anatolie, cu privire la condițiile de detenție în baza art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală și s-a constatat că Prisacari Anatolie s-a deținut în perioada cuprinsă între 02 martie 2019 – 19 iulie 2019 în Penitenciarul nr. 11 – Bălți, în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO.

În temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa stabilită inculpatului *Prisacari Anatolie*, cu 278 zile.

Plângerea inculpatului Prisacari Anatolie, privind condițiile de detenție, în baza art. 473² Cod de procedură penală, a fost lăsată fără soluționare, petentul fiind în drept să se adreseze judecătorului de instrucție din instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Efectuând controlul temeiniciei sentinței contestate în baza probelor cercetate în apel, instanța de apel a constatat, că instanța de fond, eronat a conchis în privința recalificării acțiunilor lui Prisacari Anatolie în baza art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal, iar organul de urmărire penală corect a stabilit că acțiunile lui Prisacari Anatolie, constituie infracțiunea incriminată în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu indicii calificativi: *violul, adică raport sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, a persoanei care se află în grija, sub ocrotirea, protecția și educarea*

făptuitorului.

În confirmarea vinovăției inculpatului Prisacari Anatolie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, Colegiul penal a reținut următoarele probe:

- procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 02.03.2019, înregistrat în R-1 al IP Sîngerei la nr. 105, *întocmit în baza plângerii depuse de Xxxxxx Xxxxxx* (f.d.9);

- cererea cet. XXXXXXXX Xxxxxx din 01.03.2019, înregistrată în R-2 al IP Sîngerei la nr. 858 din 02.03.2019, prin care s-a solicitat verificarea informației și de a întreprinde careva măsuri conform legii pentru faptul că Prisacari Anatolie cu aproximativ un an în urmă a impus minora Xxxxxx Xxxxxx la un act sexual, amenințând-o că o va alunga de acasă dacă divulgă cazul dat (f.d.10);

- procesul-verbal de ridicare din 04.03.2019, fiind ridicate 8 foi de format A4 cu convorbirile de pe rețeaua de socializare (f.d.15);

- corespondența dintre Xxxxxx Xxxxxx și Xxxxxx Xxxxxx de pe site-ul „Odnoklassniki” (f.d. 16-23);

- planșă fotografică cu cadouri de pe site-ul „Odnoklassniki” (f.d. 24);

- ordonanță privind anexarea documentelor la dosar din 04.03.2019, a convorbirilor înregistrate de pe rețeaua de socializare ”Odnoklassniki”- 8 foi (f.d. 25);

- raportul de expertiză judiciară nr. 201937A0139 din 14.06.2019, cu următoarele concluzii: „1. Xxxxxx Xxxxxx posedă particularități psihologice individuale, care au putut influența comportamentul în cadrul situației analizate, cât și la depunerea declarațiilor pe caz: dispoziție labilă, inconstanța convingerilor și a reacțiilor comportamentale; prezența unor judecăți morale convenționale, nediferențiate; sugestibilitatea sporită, tendința de a prelua „modele comportamentale”, idei de la persoane cu care interacționează, fără o apreciere critică deplină a consecințelor posibile. 2 Reieșind din particularitățile psihologice individuale, Xxxxxx Xxxxxx a avut capacitatea de a înțelege corect caracterul acțiunilor săvârșite cu ea, dar conținutul acestor acțiuni nu a fost înțeles pe deplin. 3. Reieșind din particularitățile psihologice individuale, care în cadrul situației analizate au putut influența capacitatea acesteia de a conștientiza acțiunile sale și de a le dirija. 4. Xxxxxx Xxxxxx posedă particularități psihologice individuale, care în cadrul situației analizate au putut influența capacitatea acesteia de a conștientiza acțiunile sale și de a le dirija. 5. Xxxxxx Xxxxxx avea capacitatea de a percepe corect circumstanțele importante pentru dosar, de a le memoriza și reproduce adecvat. 6. Reieșind din particularitățile psihologice individuale și de vârstă, Xxxxxx Xxxxxx s-a aflat în stare de dependență psihologică față de bănuț. 7. Xxxxxx Xxxxxx manifestă predispoziția de a exagera evenimentele percepute. Semne ale fanteziei patologice nu s-au declarat.” (f.d. 34-

38);

- raportul de expertiză judiciară nr. 201937A0140 din 12.06.2019 (f.d.45-49);

- declarația cet. Xxxxxx Xxxxxx către IP Sîngerei și către Procuratura raionului Sîngerei din 06.03.2019, prin care aduce la cunoștință că nu este adevărat faptul violării de către Prisacari Anatolie, a mințit din cauză că avea ciudă pe el datorită faptului impunerii la spălat vesela, la făcut curat în casă. Îi era ciudă că părinții au sentimente de afecțiune mai puternic față de fratele ei mai mic. Recunoaște că a indus în eroare organele de poliție (f.d. 50);

- informație nr. 34/122605 din 26.04.2019, eliberată de Centrul tehnicocriminalistic și expertize judiciare, despre refuzul lui Prisacari Anatolie să treacă testarea cu utilizarea poligrafului la data stabilită în sensul dat pentru 23.04.2019 ora 14:00 (f.d. 59);

- declarația de refuz la testare poligraf din 23.04.2019 a cet. Prisacari Anatolie, invocând că se simte rău (f.d. 60);

- proces-verbal de audiere a părții vătămate minore Xxxxxx Xxxxxx la data de 02.03.2019 (f.d.103);

- proces-verbal de audiere a părții vătămate minore Xxxxxx Xxxxxx din 04.03.2019. Din conținutul celor declarate reiese că, cunoscând datele de logare pe pagina mamei sale în rețeaua de socializare "odnoklassniki.ru", a văzut convorbirea dintre mama ei și Prisacari Anatolie, unde ultimul a întrebat de mama ei dacă este de acord ca el să conceapă un copil cu ea personal. A copiat convorbirea dintre cei doi și o predă pentru a fi anexată la cauza penală (f.d.104);

- proces-verbal de audiere a martorului Xxxxxx Xxxxxx din 04.03.2019, din conținutul căruia reiese că, este căsătorită cu Prisacari Anatolie timp de 8 ani. În luna august 2018, când s-a întors acasă, fiica Xxxxxx Xxxxxx i-a spus că în luna februarie 2018 a fost violată de Prisacari Anatolie. Prisacari Anatolie inițial a negat acest fapt, dar mai apoi a recunoscut faptul dat și-a cerut scuze de la ea și de la Xxxxxxx, convenind să nu se adreseze la poliție. Xxxxxxx l-a iertat. Peste ceva timp, după ce au plecat în septembrie 2018 cu soțul în Federația Rusă, Xxxxxxx a fost internată în spital. Soțul a venit acasă să o ajute pe Xxxxxxx. Discuta cu soțul pe rețelele de socializare, unde el a întrebat-o ce crede despre faptul ca el să conceapă un copil cu Xxxxxxx, primind răspuns ca să-și caute de treabă. Când a revenit acasă la data de 28 decembrie 2018 a observat că fiica nu locuiește acasă, soțul explicându-i-i că s-a certat cu ea și a alungat-o. În discuțiile purtate cu Xxxxxxx i-a spus să revină acasă, însă ea a refuzat, zicând că nu vrea să-l mai vadă pe Prisacari Anatolie (f.d.111);

- declarațiile părții vătămate Xxxxxx Xxxxxx, depuse în fața instanței de fond la 10.07.2019 că, tatăl său nu este vinovat, ceea ce a declarat anterior fiind din motivul ciudei. [...] Cunoștea că Xxxxxxxx Xxxxxx va depune cerere la IP

Sîngerei, acesta plecând prima dată la IP Bălți (f.d. 86-92);

- declarațiile martorului XXXXXXXX XXXXXX, depuse în fața instanței de fond la 10.07.2019 că, soția sa XXXXXXXX XXXXXX vorbea cu fiica sa XXXX XXXXX în anul 2018, începutul lui 2019 iarna, a auzit și a întrebat-o pe soție, aceasta nu dorea să-i spună, apoi i-a comunicat că XXXXXXXX XXXXXX a fost violată, a discutat cu fata când se întorcea în Moldova, s-au apropiat de XXXXXXXX și i-au propus ajutorul lor, aceasta le-a spus că au rămas singuri și Prisacari Anatolie a violat-o, trecuse în jur de un an de când s-a petrecut cazul și i-a spus acesteia să-l dea pe mâna legii. Mama cunoștea despre cazul respectiv, dar credea că este o minciună deoarece înainte de a scrie cererea a discutat cu ea, când a vorbit cu XXXXXXXX XXXXXXXX, XXXXXX XXXXXXXX și bunica erau la curent, ei au spus că știu și vor rezolva singuri situația. La fel, bunica a spus că știe ce a făcut el și este de acord să răspundă în fața legii. La data de 02.03.2019 și la 04.03.2019 psiholog nu a fost, nu ține minte, dar era o doamnă despre care nu cunoaște dacă era psiholog, nu a fost pus la curent, el mai ieșea, nu s-a aflat permanent în biroul anchetatorului de la et. II, dar când s-a început audierea XXXXXXXX XXXX mai detaliată ofițerul de poliție i-a spus să iasă din birou (f.d.93-95);

- declarațiile martorului XXXXXXXX XXXXXXXX, depuse în fața instanței de fond la 10.07.2019 că, a auzit vorbe că Prisacari Anatolie a violat-o pe XXXXXXXX, însă nu a atras atenția, spunându-i fiicei că nu crede, când a revenit acasă după anul nou din Sankt Petersburg, XXXXXXXX spunea că s-au mai certat și au alungat-o de acasă, i-a mai spus că a violat-o și că i-a comunicat mamei despre aceasta însă ea i-a răspuns să nu se implice în viața lor, a mai spus că a mai discutat cu mama sa după ce a venit din Polonia însă nu o crede. În anul 2019 a venit acasă, XXXXXXXX i-a comunicat că a fost violată, a doua zi a plecat la XXXXXX XXXXXXXX, însă nu poate înțelege atitudinea mamei față de această situație (f.d. 96-97);

- declarațiile martorului XXXXXXXX XXXXXXXX, depuse în fața instanței de fond la 10.07.2019 că, în anul 2018 sa aflat în Polonia și în august a venit acasă. Nu a știut că soțul a avut probleme cu XXXXXXXX, aceasta i-a spus în anul 2019 că tatăl a violat-o în luna februarie 2018, ea a confirmat că nu este drept, apoi s-a certat cu ea, dorea să știe adevărul. Când a aflat că a fost violată s-a certat atât cu soțul cât și cu XXXXXXXX, nu prea a vorbit cu ea și nu a impus-o să spună că nu a violat-o, i-a spus doar să se gândească bine, că nu-i joacă, iar XXXXXXXX a venit la ea acasă în stare de ebrietate și i-a spus ce dacă Anatolie va sta la răcoare. Nu a depus plângere la poliție după ce a aflat, deoarece nu crede, XXXXXXXX în august 2018 locuia cu ei, iar în luna noiembrie 2018 plecase să locuiască la XXXXXX. Profil pe Odnoklassniki i-a făcut XXXXXXXX, nu prea intra pe site, uneori comunica pe Viber și pe Odnoklassniki dar rar. XXXXXXXX când i-a spus de viol avea un comportament normal, a solicitat să-i cumpere un telefon nou și îmbrăcăminte. XXXXXXXX spune minciuni și spune drept că nu a fost violată, nu cunoaște de ce a mințit (f.d. 98-

100);

- declarațiile martorului Xxxx Xxxxx, depuse în fața instanței de fond la 11.07.2019, declarând că Xxxxxx Xxxxxx este cumnata sa, care i-a spus că cu un an în urmă în luna februarie a avut o relație forțată cu tatăl socru, nu a crezut-o și nici nu i-a oferit nici un sfat, starea ei emoțională fiind normală, nefiind stresată, fiind ca acum, nu cunoaște de ce i-a comunicat tocmai ei aceasta, consideră că a vrut să o apere să-i dea voie mai multe. Când i-a relatat toate acestea mama Xxxxxxx era plecată în Polonia, discuta cu aceasta la telefon, nu a auzit ca Xxxxxxx să-i povestească mamei despre asta, ea i-a spus că singură nu știa ce se întâmplă, rugând-o să nu comunice la nimeni, consideră că i-a spus așa deoarece nu era drept, aceasta i-a mai arătat niște mesaje la telefon, la cazul respectiv nu își amintește să fi fost ceva scris (f.d.101-103);

- declarațiile martorului Xxxx Xxxxx, depuse în fața instanței de fond la 11.07.2019, declarând că, la data de 10.02.2018 a fost acasă atât ziua cât și seara, nu poate spune că Xxxxxxx a fost violată în acea seara deoarece avea să riposteze, să sară, despre viol a aflat de la Xxxxxx Xxxxxx sora tatălui vitreg, când se afla peste hotarele țării, aceasta i-a comunicat că sora Xxxxxx Xxxxxx a depus plângere la poliție împotriva tatălui. În Republica Moldova s-a aflat din luna ianuarie până în luna aprilie 2018, acasă a revenit în luna ianuarie 2019, a discutat cu Xxxxxxx care i-a comunicat că a mințit, a vorbit și în autobus cu Xxxxxxx spunându-i-i că a scris plângerea deoarece era supărată pe Prisacari Anatolie. Xxxxxxx și fratele Xxxxxx dormeau într-o odaie din sarai, iar el în altă odaie, tot în această odaie a dormit în perioada ianuarie-februarie 2018. Prisacari Anatolie după orele 21.00-22.00 nu stătea în sarai, fratele Xxxxxx în acea perioadă tot era acasă, mama fiind plecată peste hotare la data de 28.01.2018, iar în ziua de 10.02.2018 tatăl a fost la bunica, nu cunoaște ce a făcut acolo, tot în această zi Xxxxxxx a dormit cu Xxxxxxx Xxxxxx și a doua zi a plecat la nuntă, comportamentul ei era normal, nu plângea, nu avea isterie, nici nu s-a plâns, nu a auzit. Cunoaște că, Xxxxxxx a avut relații sexuale cu băieți, i-a spus să se liniștească și să-și schimbe comportamentul. Știe că în perioada anului 2017 Xxxxxxx avea un prieten, nu cunoaște cât de apropiați erau și dacă au avut relații sexuale, era un prieten de al lor Xxxxxx Xxxxxx cu care Xxxxxxx a avut relații (f.d.106-107);

Apreciind ansamblul probelor reținute mai sus în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, reieșind din circumstanțele stabilite pe caz în urma cercetării judecătorești, Colegiul penal a conchis că probele cercetate în instanța de apel dovedesc comiterea de către inculpatul Prisacari Anatolie a infracțiunii incriminate, în următoarele circumstanțe:

La data de 10.02.2018, minora Xxxxxx Xxxxxx, a.n. xx.xx.xxxx se afla la domiciliul său din s. Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxx împreună cu tatăl său vitreg A.

Prisacari, în a cărui grijă, ocrotire, protecție și educare se afla. Aproximativ la ora 22:00, în momentul în care ea dormea, profitând de faptul că în casă nu se afla mai mult nimeni, în camera sa a intrat tatăl său vitreg A. Prisacari. Ultimul, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, s-a culcat peste ea immobilizând-o și aplicând forța fizică, manifestată prin strângerea și ținerea strâns a mâinilor, precum și forța psihică manifestată prin amenințarea cu răfuială fizică, a dezbrăcat-o forțat de haine și a întreținut un raport sexual forțat în formă obișnuită.

Instanța de apel, a calificat acțiunile lui Prisacari Anatolie în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu indicii calificativi: violul, adică raport sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, a persoanei care se află în grija, sub ocrotirea, protecția și educarea făptuitorului.

Colegiul penal a notat că, în accepțiunea incriminării violului conform art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, are importanță determinarea relației dintre infractor și victimă. Victima se află sub ocrotirea făptuitorului atunci când ultimul are calitatea de tutore sau de curator în raport cu victima, sau când acesta și-a asumat în fapt sarcina de a ocroti un minor.

Este vădit că Prisacari Anatolie și-a asumat obligația ocrotirii minorei Xxxxxx Xxxxxx pe perioada lipsei de la domiciliu a mamei acesteia Xxxxxx Xxxxxx, iar în circumstanțele speței deduse judecății, relația dintre Prisacari Anatolie și Xxxxxx Xxxxxx se dovedește a fi una de ocrotire, fapt ce determină calificarea acțiunilor inculpatului Prisacari Anatolie în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal. Or, acesta și-a asumat obligația de a ocroti minora Xxxxxx Xxxxxx, iar făptuitorul nu cade sub incidența prevederilor art.133¹ și art.134 Cod penal.

Colegiul penal a notat că, s-a stabilit ca fiind dovedită fapta inculpatului Prisacari Anatolie de întreținere a unui raport sexual forțat cu Xxxxxxx Xxxxxx, la data de 10.02.2018, în baza probelor cercetate în instanța de fond și suplimentar în instanța de apel. Acțiunile inculpatului sunt dovedite în baza declarațiilor depuse de partea vătămată Xxxxxxx Xxxxxx, consemnate în procesul-verbal de audiere din 02.03.2019 (f.d.103, Vol. I), declarațiilor martorului Xxxxxx Xxxxxx (f.d.111, Vol. I), potrivit căror s-a stabilit că în luna august 2018, când s-a întors acasă, fiica Xxxxxx Xxxxxx i-a spus că în luna februarie 2018 a fost violată de Prisacari Anatolie. Prisacari Anatolie inițial a negat acest fapt, dar mai apoi a recunoscut faptul dat și a cerut scuze de la ea și de la Xxxxxxx, convenind să nu se adreseze la poliție. Xxxxxxx l-a iertat; declarațiile martorului Xxxxxxx Xxxxxx (f.d.93-95, Vol. III), depuse în instanța de fond care coroborează cu declarațiile martorilor Xxxxxxx Xxxxxx și Xxxx Xxxxxx.

Cu referire la pedeapsa care urmează a fi stabilită inculpatului, Colegiul penal ținând cont de prevederile art. 7, 16, 61 75-77 alin. (1) Cod penal, că în

acțiunile inculpatului Prisacari Anatolie nu au fost stabilite circumstanțe care atenuează răspunderea penală, fiind stabilită circumstanța agravantă – săvârșirea infracțiunii cu bună știință împotriva unui minor, că inculpatul a săvârșit o infracțiune care face parte din categoria celor excepțional de grave, a concluzionat că scopul pedepsei penale va putea fi atins, doar prin aplicarea în privința lui Prisacari Anatolie a pedepsei cu închisoarea, pe un termen de 15 ani.

Cu referire la alegațiile apărării invocate în apelul declarat de inculpat și apelul declarat de avocatul Tica Sergiu în interesele inculpatului, instanța de apel le-a respins ca nefondate și neplauzibile pronunțării unei sentințe de achitare, odată ce probatoriul cercetat dovedește existența faptului infracțiunii calificate în baza art.171 alin. (3) lit. a) Cod penal, or, la examinarea cauzei s-a acordat deosebită atenție elucidării adevărului pe caz, iar declarațiile părții vătămate XXXXXX XXXXXX prin care susține că nu a fost victima infracțiunii, au fost apreciate critic.

Instanța de apel a menționat că, potrivit concluziilor raportului de expertiză partea vătămată XXXXXX XXXXXX este predispusă schimbării de opinie sub influența altor persoane, la caz acesta dovedindu-se a fi XXXXXX XXXXXX și Prisacari Anatolie. La judecarea cauzei penale în care există probe ce se combat, instanței îi revine sarcina de a determina care din ele posedă atributul veridicității. Astfel, *Colegiul a considerat ca fiind veridice declarațiile părții vătămate XXXXXX XXXXXX depuse la 02.03.2019* (f.d. 103, Vol. I), care denotă conexiune logică dintre circumstanțele descrise.

Mai mult, însăși XXXXXX XXXXXX, fiind audiată la 04.03.2019 (f.d.111, Vol. I), a confirmat cele imputate inculpatului, declarând că *”în luna august 2018, când s-a întors acasă, fiica XXXXXX XXXXXX i-a spus că în luna februarie 2018 a fost violată de Prisacari Anatolie. Prisacari Anatolie inițial a negat acest fapt, dar mai apoi a recunoscut faptul dat și a cerut scuze de la ea și de la XXXXXXX, convenind să nu se adreseze la poliție.”*.

Totodată, Colegiul penal a statuat că, este imposibil de trecut cu vederea faptul că ulterior comiterii de către Prisacari Anatolie a acțiunilor infracționale, de o imoralitate deosebită, a căutat motive pentru a le repeta. Or, însăși XXXXXX XXXXXX, la 04.03.2019, a declarat că, *„peste ceva timp, după ce au plecat în septembrie 2018 cu soțul în Federația Rusă, XXXXXXX a fost internată în spital. Soțul a venit acasă să o ajute pe XXXXXXX. Discuta cu soțul pe rețelele de socializare, unde el a întrebat-o ce crede despre faptul ca el să conceapă un copil cu XXXXXXX, primind răspuns ca să-și caute de treabă.”*.

Citând prevederile art. 143 Cod de procedură penală, instanța de apel a respins obiecția apărării, privitor la faptul că urma a fi efectuată o evaluare psihologică a portretului socio-emoțional al XXXXXX XXXX.

Privitor la obiecțiile înaintate de avocatul apelant împotriva procesului-verbal de reținere din 02.03.2019 (f.d. 128, Vol. I), instanța a constatat că la rubrica

”persoana reținută” se atestă semnătura lui Prisacari Anatolie, fapt ce confirmă aducerea la cunoștința celui reținut a actului în cauză. Din conținutul procesului-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 02.03.2019 (f.d. 9, Vol. I), reiese că adresarea Xxxxxx Xxxx, către organele de poliție pe marginea acțiunilor ilegale a lui Prisacari Anatolie, s-a înfăptuit la 02.03.2019, ora 17:40, iar prin plângerea depusă, Xxxxxxx Xxxxx a indicat direct persoana împotriva căreia deplânge săvârșirea violului. Astfel, la reținerea lui Prisacari Anatolie exista o bănuială rezonabilă în comiterea faptelor date descrierii de către victimă, fapt ce a acordat acțiunii de reținere deplină legalitate.

Cu referire la lipsa semnăturii pedagogului în procesul-verbal de audiere a părții vătămate Xxxxxx Xxxxxx în procesul-verbal de audiere a părții vătămate minore Xxxxxx Xxxxxx din 02.03.2019 și 04.03.2019 în cadrul urmăririi penale, Colegiul penal, a relevat că aceste erori nu afectează fondul cauzei deduse judecății și nu atrage nulitatea actului. Din conținutul declarațiilor părții vătămate Xxxxxx Xxxxxx, a martorilor Xxxxxxx Xxxxxx și Xxxxxxxx Xxxxxx reiese că pedagogul a participat la acțiunea procesuală de audiere a minorei. În atare împrejurări, lipsa semnăturii rămâne a fi o lacună care afectează doar integritatea de formă a actului întocmit, fără a atrage nulitatea acestuia.

Celelalte obiecții înaintate de apărare împotriva probelor administrate de organul de urmărire penală, Colegiul penal le-a respins ca fiind neîntemeiate și care nu fac referire la încălcări de ordin procesual care ar atrage incidența art. 94 Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul a notat că raportul întocmit în temeiul art. 473³ alin. (3) Cod de procedură penală, asupra condițiilor de detenție a lui Prisacari Anatolie în Penitenciarul nr.11 Bălți, relevă că, ultimul s-a deținut în arest preventiv din momentul reținerii sale la data de 02.03.2019 până la emiterea sentinței Judecătorei Bălți (sediul Sîngerei) din 19.07.2019, în total 136 zile în celula nr. 33 în perioada 05.03.2019 - 06.03.2019, cu suprafața totală de 14,28 m², unde blocul sanitar constituie 1,61 m², dimensiunea geamului 1,00 x 1,13 m. Cifra deținuților a variat între 5 și 6 persoane; celula nr. 31 în perioada 06.03.2019 - 11.03.2019, cu suprafața totală de 13,91 m², unde blocul sanitar constituie 1,35 m², dimensiunea geamului 1,16 x 0,92 m. Cifra deținuților nu este indicată; celula nr. 19 în perioada 11.03.2019 - 17.07.2020, cu suprafața totală de 29,21 m², unde blocul sanitar constituie 2,46 m². Dimensiunea geamurilor 1,06 x 0,98 m. Cifra deținuților a variat între 11-16 persoane. În raportul întocmit se arată că, celulele corespund condițiilor de detenție și sunt amenajate conform prevederilor anexei nr. 22, 23 a Statutului executării pedepsei de către condamnați, ce prevede lista obiectelor cu inventar din dotarea celulelor din blocul de regim.

Astfel, instanța de apel a notat că, în raport cu numărul de deținuți, se constată încălcarea standardului cu privire la spațiul minim ce urmează a fi asigurat

deținutului conform pct. 464 al Hotărârii Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, deci, condițiile în care s-a deținut Prisacari Anatolie cu statut de prevenit în Penitenciarul nr. 11 Bălți, sub aspectul dificultății suportării acestora, au depășit minimul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal a conchis ca fiind necesar de a calcula, pentru perioada detenției lui Prisacari Anatolie cu statut de prevenit în Penitenciarul nr. 11 Bălți, reducerea pedepsei corespunzător prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, cu două zile pentru fiecare zi de arest preventiv. Astfel încât, termenul pedepsei aplicate prin prezenta decizie să fie redus cu 278 zile pentru perioada de 139 zile de detenție a lui Prisacari Anatolie, cu statut de prevenit, în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioada 02.03.2019-19.07.2019.

Plângerea inculpatului Prisacari Anatolie, referitoare la condițiile de detenție în baza art. 473² Cod de procedură penală care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, a fost lăsată fără soluționare, explicând petentului că este în drept să se adreseze la judecătorul de instrucție din instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară în care se deține.

În concluzie, instanța de apel a conchis că argumentele invocate în apelurile declarate de inculpatul Prisacari Anatolie și avocatul Tica Sergiu în interesele inculpatului sunt formale, convenționale și nu fac referire la temeuri obiective de emiteră a unei decizii de achitare.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Sergiu Tica în numele inculpatului și inculpatul Prisacari Anatolie au atacat-o cu recursuri ordinare, prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Prisacari Anatolie să fie achitat, pe motiv că nu există fapta infracțiunii și trecerea cheltuielilor judiciare pe contul statului.

În motivarea recursului, invocă următoarele argumente:

- hotărârile instanțelor de judecată sunt emise ilegal și nefondat, fără a se ține cont de erorile comise la etapa urmării penale, instanțele de judecată admițând la rândul lor mai multe erori de drept la judecarea cauzei;

- cererea cet. XXXXXXXX XXXXXX din 01.03.2019, înregistrată în R - 2 al IP Sîngerei, la nr. 858 din 02.03.2019, primită de polițistul de serviciu Radu Cirimpei, este adresată către Comisarul - Șef, Șefului PC al IP Sîngerei S. Mihaliuc, însă nu a fost trecută pe R - 1 al IP Sîngerei, iar la întocmirea raportului IPC S. Bălțătescu

precum că, din informația operativă el a stabilit că, inculpatul ar fi comis un act de viol în iarna anului 2018 asupra fiicei vitrege XXXXXXX XXXXX, la examinare careva material nu avea;

- plângerea depusă de partea vătămată minoră XXXXXXX XXXXXXX este adresată anume lui OUP S. Grițcu care a primit-o la 02.03.2019 orele 17.40, dată la care partea vătămată minoră a fost audiată, iar XXXXXXX XXXXXXX a fost recunoscut în calitate de reprezentant legal, contrar prevederilor art. 78 alin. (6) pct. 1) Cod de procedură penală;

- în procesul verbal de audiere a părții vătămate s-a indicat că a participat psihologul Lilia Petrov, însă aceasta nu a semnat procesul verbal așa cum la data de 02.03.2019 nici nu mai activa pe teritoriul r-nului Sîngerei, iar concluziile instanțelor de judecată precum că partea vătămată și martorii au confirmat că la audierea părții vătămate a participat psihologul, sunt eronate, or, atât partea vătămată cât și martorul XXXXXXX XXXXXXX în ședința de judecată au declarat că a intrat o femeie, dar nimeni nu știe ce funcție și calitate avea aceasta;

- inculpatul Prisacari Anatolie a fost reținut de facto ilegal la data de 02.03.2019; ora 16.30 și adus la IP Sîngerei, însă plângerea părții vătămate minore a fost depusă abia la 02.03.2019, ora 17.40 când încă nu era pornită urmărirea penală. Or, urmărirea penală pe cauza penală nr. 20192200.92, a fost începută abia la 02.03.2019, ora 18.20;

- instanțele de judecată au pus la baza sentinței doar declarațiile inițiale ale părții vătămate minore, care au fost administrate și acumulate cu mari încălcări și erori de fapt și de drept;

- după data de 02.03.2019, la scurt timp, partea vătămată minoră a depus o cerere la IP Sîngerei unde a relatat, că ea a mințit și la 10.02.2018 nu a fost violată. Tot partea vătămată minoră, mai târziu a depus încă o cerere, precum că faptele expuse în plângerea ei din 02.03.2019 au fost inventate de ea, or ca urmare OUP trebuia să audieze suplimentar partea vătămată minoră XXXXXXX XXXXXXX și să se stabilească în ce circumstanțe acesta a depus aceste două cereri, ce anume a determinat-o, în cadrul urmăririi penale să-i fie făcută ei o evaluare psihologică, a portretului ei socio-emotiv, cu asigurarea prezenței ei la: Centrul „La Strada”, „Amicul”, din mun. Chișinău, sau „Sotis” din mun. Bălți;

- instanțele de judecată au luat în calcul doar declarațiile martorilor XXXXXXX XXXXXXX, XXXXXXX XXXXXXX și XXXXXXX XXXXXXX și declarațiile părții vătămate date la urmărirea penală cu încălcări de procedură, iar declarațiile părții vătămate date în ședința de judecată au fost apreciate critic;

- declarațiile martorilor apărării au rămas fără apreciere din partea instanțelor de judecată;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că nu există documente, acte, înscrisuri, care să confirme că minora se afla în grija, întreținerea, educația,

creșterea și supravegherea inculpatului;

- cheltuielile judiciare în sumă de 4 044,00 lei, urmau a fi trecute în contul Statului, deoarece au fost ordonate la solicitarea organului de urmărire penală, pentru a demonstra pretinsa infracțiune incriminată inculpatului.

5.1. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință acuzatorul de stat, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

6. Judecând recursurile ordinare declarate și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul Penal lărgit conchide că acestea urmează a fi admise în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căror, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

În sensul art. 427 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost

corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, raportată la criticele recurenților, constată că ultima la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, ori în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (hotărârea *Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Înainte de a purcede la expunerea de motive, care au stat la baza casării integrale a deciziei instanței de apel, Colegiul ține să evidențieze că, încadrarea juridică a faptei are importanță atât pentru aplicarea corectă a legii penale, cât și pentru modul de desfășurare a judecății determinând, nu în ultimul rând, concordanța între conținutul legal al infracțiunii și conținutul constitutiv al acesteia. Mecanismul de încadrare juridică a faptei presupune implicit stabilirea textului din legea penală, care prevede și sancționează fapta socialmente periculoasă ce face obiectul cauzei penale.

La caz, au fost declarate două cereri de recurs, instanța fiind sesizată atât de inculpat cât și de avocatul acestuia, care pledează pentru casarea integrală a hotărârilor, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat.

Colegiul lărgit constată că recurenții nu sunt de acord cu circumstanțele de fapt și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului și critică hotărârea anume sub

acest aspect, invocând temeiurile de casare a deciziei instanței de apel prevăzute la pct. 6) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

Ținând cont de motivele care au servit temei pentru pronunțarea soluției enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind întemeiate argumentele recurenților cu privire la netemeinicia soluției instanțelor inferioare, din considerentele ce urmează a fi desfășurate în continuare.

6.1. Prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, statuează că *sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.*

Conform art. 385 alin. (1) pct. 1) - 3) Cod de procedură penală, *la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii.*

Potrivit prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1), (3) pct. 1) Cod de procedură penală, *partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.* Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă: *indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată [...].*

a) În speță, din conținutul sentinței rezultă că, instanța de fond, dispunând recalificarea acțiunilor lui Prisacari Anatolie în baza art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal, contrar prevederilor sus-menționate *a omis să indice în partea descriptivă a sentinței învinuirea pe baza căreia cauza în privința învinuitului Prisacari Anatolie a fost trimisă în judecată.*

b) Potrivit prevederilor art. 101 alin. (1) – (3) Cod de procedură penală, *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

Astfel, Colegiul reține că sentința de condamnare trebuie să conțină probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată, argumentându-se motivele admiterii sau respingerii probelor atât de învinuire, cât și de apărare. În orice caz, *se supun analizei toate probele examinate în ședință*, indiferent de faptul că sunt cuprinse în cauza penală sau au fost prezentate de către părți direct în ședință.

La caz, instanța de fond, pronunțând o sentință de condamnare în privința inculpatului Prisacari Anatolie, a indicat că vinovăția inculpatului se dovedește prin declarațiile martorilor XXXXXXXX XXXXXX, XXXXXXXX XXXXXX, XXXX XXXX,

declarațiile părții vătămate date în ședința de judecată, procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 02 martie 2019; cererea cet. XXXXXXXX XXXXXX din 01.03.2019, ordonanța de recunoaștere în calitate de parte vătămată din 02.03.2019; ordonanța de recunoaștere în calitate de reprezentat legal din 16.04.2019; proces-verbal de ridicare din 04.03.2019; corespondența dintre XXXXXX XXXXXX și XXXXXXXX XXXXXX; planșa fotografică cu cadouri de pe site-ul „Odnoklassniki”; ordonanța de anexare a documentelor la dosar din 04.03.2019 a convorbirilor înregistrate de pe rețeaua de socializare „Odnoklassniki”; raportul de expertiză nr. 201928P0078 din 04.03.2019; raportul de expertiză nr. 201937A0139 din 14.06.2019; raportul de expertiză nr. 201937A0140 din 12.06.2019, precum și alte documente ale cauzei penale care coroborate cu declarațiile inculpatului, ale părții vătămate și ale martorilor audiați formează un ansamblu probator ce pe deplin dovedesc vinovăția lui Prisacari Anatolie.

În sensul vizat, Colegiul lărgit reține că, ulterior instanța de fond a indicat că „declarațiile părții vătămate XXXXXX XXXXXX date în ședința de judecată le apreciază critic și sunt combătute prin declarațiile martorilor XXXX X., XXXXXXXX X. și XXXXXXXX X. ”

Astfel, instanța de fond doar a enumerat parțial probele prezentate de acuzare, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv în raport cu circumstanțele în fapt și în drept invocate în rechizitoriu, nefiind clar care probe au fost puse la baza condamnării inculpatului și neindicând motivele pentru care a respins probele apărării.

Instanța de fond doar a indicat că *declarațiile martorilor apărării sunt apreciate critic de instanța de judecată, deoarece XXXXXXXX XXXXXX este mama inculpatului, XXXXXX XXXXXX este soția inculpatului, XXXXXX XXXXXX și XXXX XXXXX sunt fiii vitregi ai inculpatului, iar martorul Matveev Daniel este finul inculpatului, fără a ține cont de faptul că martorii respectivi au fost audiați sub jurământ și preîntâmpinați că poartă răspundere penală, pentru declarații false conform art. 312 Cod penal și că în același timp, XXXXXXXX XXXXXX este mama părții vătămate, iar XXXXXXXX XXXXXX și XXXX XXXXXX sunt frații acesteia.*

6.2. Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) – (6), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora,*

persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Instanța de apel, examinând apelurile declarate împotriva sentinței, deși corect a dispus casarea sentinței instanței de fond, a comis la rândul său un șir de erori de drept.

a) Astfel, instanța de apel, dispunând casarea sentinței în latura penală, a rejudecat cauza și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care l-a condamnat pe Prisacari Anatolie pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, *violul, adică raportul sexual prin constrângere fizică și psihică, profitând de imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, a persoanei care se află în grija, sub ocrotirea, protecția și educarea făptuitorului.*

Deci, instanța de apel a descris și reținut în sarcina inculpatului fapta criminală comisă de inculpat, considerată ca fiind dovedită, exact ca cea formulată în rechizitoriu, însă, fără a combate argumentele instanței de fond, care a recalificat acțiunile inculpatului Prisacari Anatolie în baza art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal.

De menționat, că instanța de apel a motivat soluția doar prin faptul că inculpatul și-ar fi asumat obligația ocrotirii minorei XXXXXX XXXXXX pe perioada lipsei de la domiciliu a mamei acesteia – XXXXXX XXXXXX și că acesta nu cade sub incidența prevederilor art. 133¹ și art. 134 alin. (1), (3) Cod penal, însă fără a ține cont de faptul că mama părții vătămate, XXXXXX XXXXXX, se află în relații de căsătorie cu inculpatul începând cu anul 2013, fapt confirmat prin copia certificatului de căsătorie anexat la materialele dosarului (f.d. 64, vol. III).

În sensul vizat, Colegiul lărgit notează prevederile art. 133¹ lit. a) și 134 alin. (3) Cod penal, care statuează că *prin membru de familie se înțelege: a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, **afinii lor**, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii. Prin rudenie se înțelege legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. **Rudele unuia dintre soți sunt afinii celuilalt soț.***

La caz, este relevantă și jurisprudența națională, potrivit cărei, în sensul prevederilor de la art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, *victima se află în grija făptuitorului, atunci când acesta are obligația contractuală (de muncă, de*

prestații) de a-i acorda asistență socială ori de a îngriji victima. În cazul când victima se află sub ocrotirea făptuitorului, atunci când ultimul are calitatea de tutore sau de curator, în raport cu victima, acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în baza art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal. Urmează a fi încadrate în baza art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, doar violul, când făptuitorul și-a asumat în fapt sarcina de a ocroti un minor, acesta aflându-se sub ocrotirea făptuitorului, dar făptuitorul nu cade sub incidența prevederilor art. 133¹ și 134 Cod penal.

b) Instanța de apel a menționat la general faptul că probele prezentate de acuzare confirmă vinovăția inculpatului Prisacari Anatolie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 171 alin. (3) lit. a) Cod penal, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să-și expună punctul său de vedere asupra fiecăreia și asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, contrar prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și *nu a dat răspuns la toate argumentele invocate în apelurile declarate de apărare*, inclusiv asupra legalității recunoașterii lui XXXXXXXX XXXXXX în calitate de reprezentant legal al părții vătămate XXXXXX XXXXXX și a participării psihologului la audierea părții vătămate, în condițiile în care în procesul verbal de audiere a părții vătămate XXXXXX XXXXXX din 02.03.2019, lipsește semnătura psihologului.

Mai mult ca atât, instanța de apel, deși a pus la baza condamnării inculpatului și corespondența de pe rețeaua de socializare „Odnoklassniki”, menționând că aceasta este corespondența dintre inculpatul Prisacari Anatolie și soția sa XXXXXX XXXXXX, nu a elucidat toate circumstanțele privind proba respectivă în condițiile în care, din acestea rezultă că unul dintre interlocutori este „XXXXXXX XXXXXX” (*f.d. 16-24, vol. I*)

Or, expunerea evazivă și lipsită de motivare a instanței de apel asupra motivelor invocate de apărare, nu este suficientă pentru o decizie de condamnare, care trebuie să fie motivată atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare și cu respectarea principiului contradictorialității în procesul penal, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

c) Instanța de apel, deși a menținut sentința în partea cheltuielilor judiciare, a omis să dea o motivare corespunzătoare soluției respective, în condițiile în care, prin apelul declarat, inculpatul și avocatul acestuia și-au exprimat dezacordul cu sentința și în partea cheltuielilor judiciare.

Astfel, rezultă că instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile apărării invocate în ședința instanței de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură

penală.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța *Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02)*, hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecătii. Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară, în speță, ținându-se cont inclusiv de faptul că și sentința primei instanțe este una viciată, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate și să constate prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, să aprecieze legalitatea

probelor cercetate nemijlocit în ședința de judecată, ținând cont de motivele invocate în apeluri și dispozițiile expuse la pct. 6 al prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Sergiu Tica în numele inculpatului și de inculpatul Prisacari Anatolie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 decembrie 2020, în cauza penală privindu-l pe *PRISACARI Anatolie Xxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 24 iunie 2021.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO